

Miscel·lànies del Centre d'Estudis Santjustencs

XVII i XVIII

Sant Just Desvern: CES, 2012-2013.

ressenye!

PERE FONT GRASA

Des de la primera Miscel·lània de l'any 1989 fins avui, el Centre d'Estudis n'ha publicat divuit. Segons el diccionari Fabra: "Miscel·lània és una mescla de coses varies", amb l'accepció: "Col·lecció d'escrius sobre matèries varies".

Des d'un bon principi, els fundadors de l'entitat es proposaren —i nosaltres en som continuadors— donar sortida als treballs d'investigació sobre temes santjustencs que, després de passar el control d'un consell assessor, tinguessin prou entitat per ser publicats en format llibre. Com sia que molts dels articles tenen una extensió relativament curta, quan la junta considera que n'ha rebut tres o quatre de variada temàtica, es posa en marxa l'edició, sempre subjecte a la disponibilitat pressupostària: aportació dels socis, subvenció municipal o patrocini.

Estem modestament satisfets dels 66 treballs que durant 25 anys hem inclòs a les divuit Miscel·lànies. Escrius originals de temes santjustencs investigats i fets per dones i homes de Sant Just Desvern, que mai no hagueren vist la llum pública de no haver estat pel treball voluntari de les successives juntes de l'entitat, que actualment m'honro de presidir.

Tot seguit passo a ressenyar les dues darreres miscel·lànies editades pel Centre d'Estudis Santjustencs.

Miscel·lània del Centre d'Estudis Santjustencs XVII
Can Mèlich: una història de tres segles. Autora: Andrea Fité i Gelabert.

Versa sobre la història de la masia de Can Mèlich. És un treball presentat als premis de Recerca de Batxillerat "Antoni Malaret i Amigó" (curs 2008-2009), com a alumne de l'Institut de Sant Just Desvern, essent tutora d'aquest treball la professora de Ciències Socials Teresa Querol i Carapuig. Original

amb el títol inicial: "Can Mèlich: 1704-2008". A través d'aquests premis, el jovent de Sant Just Desvern s'interessa pel seu entorn, la seva història, els seus personatges. L'Andrea detalla la història del Mas a través dels seus propietaris, des de la família Riera fins als darrers descendents de la família Gelabert, entre els quals es compta ella mateixa. Abans d'incloure'l en la present Miscel·lània, el treball fou repassat, ampliat, millorat i corregit per l'autora, que el 2012 ja era estudiant universitària.

La Creu del Pedró: pedra i ferro / Els santjustencs durant la primera Guerra Carlina. Autor: Juli Ochoa i González.

Dos articles, dos regals d'en Juli Ochoa. Un d'ells centrat en època de la primera Guerra Carlina (1833-1840), el conflicte creat arran de la successió de Ferran VII. Amb l'article coneixerem les intrigues, conspiracions i moviments de la població de Sant Just. El segon article està centrat en la Creu del Pedró. Ens descobreix la història d'un dels símbols més coneguts del poble. Monument

esmicolat durant la guerra del 1936-39; restaurat, i més tard traslladat i arraconat dues vegades, "per exigències urbanístiques", fins que gràcies a la denúncia del Centre d'Estudis s'aconseguí plantar-la al lloc on l'any 1919 s'havia aixecat. Com diu el tòpic: cal llegir l'article de dalt a baix; de manera especial amb un descobriment final degudament contrastat fotogràficament.

El Sanatori: una història d'amor i de desamor. Autor: Josep Quintana i Cortès.

És la història d'un dels edificis més singulars del poble: el sanatori del carrer Bonavista. L'article ens transporta als inicis, noranta anys enrere, i a través dels personatges lligats a la casa construïda per amor i que acabaria essent centre mèdic de repòs.

Recerca i orientacions sobre l'etimologia del topònim de Sant Just Desvern. Autora: Olga Sbert i Pérez

L'únic article d'aquesta Miscel·lània no centrat en cap construcció o element del patrimoni arquitectònic és el que ha investigat l'autora. Gràcies a ella, tanmateix, sabem d'on ve el nom del nostre poble; les variacions que ha patit al llarg de la història... Planteja alguns dubtes raonables i anuncia que cal continuar investigant. Com la resta d'articles, és d'obligada lectura!

Miscel·lània del Centre d'Estudis Santjustencs XVIII

Aquella nit d'octubre, 75 anys del bombardeig de Sant Just Desvern. Autor: Juli Ochoa i González.

Damunt del cel del poble, uns ocells mal alats feren giragonses malèvoles deixant caure la malignitat d'unes bombes que encengueren cases provocant gran alarma i desconsol. D'aquella malifeta feixista de l'octubre de 1938, en Juli Ochoa n'ha trobat fins al més mínim detall; identificant avions, esquadretes i el nom dels pilots italians.

Rememora la humana por de les famílies que patiren el daltabaix. D'aquella acció cal remarcar-ne la solidaritat del poble envers els veïns ferits, trasbalsats. D'aquella barbàrie, un relat amb testimonis de primera mà.

Els Tudó. 120 anys en la història de Can Ginestar (1696-1816). Autora: Coral Torra i Pannon

Sota la pell restaurada de can Ginestar, hi ha la dermis i l'epidermis de can Tudó, una de les masies més emblemàtiques del poble que ha viscut una primera, una segona, una eterna joventut. D'aquella bonica i clàssica masia dels Tudó, l'arquitecte Marcel·lià Coquillat la reviscolà per fer-ne un tòtem modernista local: "la joia del poble". Coral Torra ens forneix el monumental corpus d'unes famílies que, movent fils i agulles, canviaren no poques coses de Sant Just Desvern, fins i tot arribant a ocupar alts càrrecs a la judicatura de Barcelona i a la "Villa y Corte".

La mesura del temps, els rellotges de sol a la vall de Sant Just Desvern. Autors: Jordi Cunties i Villanova / Miquel Almela i Casanova

Integrants de l'equip de treball del CES, els autors han catalogat un munt de rellotges de sol de la Vall de Sant Just; des dels que es troben a les masies, fins a d'altres en parets de torres o xalets del nucli urbà. Furgant, han inclòs rellotges ja desapareguts. També ens conviden a llegir les dites populars així com a conèixer com es "fabriquen" aquests ancestrals rellotges.

125è aniversari dels estucadors Campreciós. Autor: Ramon Campreciós i Pujadas.

Gràcies a l'arxiu propi i a la tenacitat d'en Ramon Campreciós, podem conèixer detalls professionals d'una família que ha fet gala d'un ofici que han dignificat amb obres pròpies de gran categoria o bé restaurant monuments gaudinians i d'altres igualment modernistes.